

Läsår 2019/2020

**Borgholms
kommun**
UTBILDNING

Runsten 191119

LIKABEHANDLINGSPLAN OCH ÅRLIG PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Runsten Förskola
2019/2020**

**På vår förskola ska man känna öppenhet, respekt,
solidaritet och ansvar!**

Innehållsförteckning

Rutin för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	2
Syfte	2
Ombud och ombudsmän	3
Ett levande dokument att använda i verksamheten	4
Främjande arbete	4
Förebyggande arbete	4
Kartläggning	5
Anmäla, utreda och vidta åtgärder	5
Ansvarfördelning och förankring	5
Akuta insatser och åtgärder	6
Utvärdering och uppföljning	6
Delaktighet och inflytande	7
Blanketter	7
Referenser	7
Rektor har ordet	8
Definitioner	9
Utvärdering av förgående år	11
Mål 2018/2019	11
Resultat och måluppfyllelse 2018/2019	11
Nulägesanalys	12
Planerade mål för 2019/2020	12
Åtgärder för året	12

Rutin för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Syfte

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Det är i lagen förbjudet att diskriminera någon på grund av kön, könsöverskrivande identitet eller uttryck, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Alla barn har samma rättigheter och ska kunna vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling eller trakasserier. Detta regleras bl.a. genom *Diskrimineringslagen* och *Skollagen* samt i *Barnkonventionen*.

Alla förskolor ska därför varje år upprätta en likabehandlingsplan samt en årlig plan mot kränkande behandling. Dessa planer kan med fördel sammanföras till en plan så länge innehållet uppfyller båda lagarnas krav. Planen ska beskriva hur förskolan förebygger, upptäcker och motverkar diskriminering och kränkande behandling samt innehålla rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling. Planen ska användas som ett verktyg i den dagliga verksamheten.

Ombud och ombudsmän

- Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen och tar tillvara barns och elevers rättigheter. BEO utreder anmälningar om kränkande behandling.
- Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering utifrån gällande diskrimineringsgrunder. DO utreder anmälningar om diskriminering.

Ett levande dokument att använda i verksamheten

Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling skall vara ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Genom denna plan vill vi berätta hur vi arbetar för att förebygga och åtgärda diskriminering och kränkande handlingar samt hur vi arbetar för att främjar en trygg förskola för alla barn.

Främjande arbete

En viktig uppgift för oss är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande. På vår förskola arbetar vi med ett fortgående värdegrundsarbete. Det är även viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och reflekteras.

Vid varje utvecklingssamtal samtalar vi om trivsel, trygghet och delaktighet tillsammans med vårdnadshavare. Vi följer varje barns utveckling och lärande för att upptäcka barnens behov. Vi gör insatser och sätter in åtgärder utifrån det enskilda barnets behov. Vi har kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare. Vi observerar barnen i inne- och utemiljön för att säkerställa att vi har bra miljöer. Vi dokumenterar vad som händer i barngrupperna.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att undanröja hinder som kan uppstå i förskolans vardag. På vår förskola arbetar vi med drama/lek och pedagogiska aktiviteter samt diskussioner som ett led i att hjälpa barnen att lära sig hantera konflikter. Varje år genomförs en enkät om trygghet. En sammanställning av enkäten används som ett underlag vid den årliga revideringen.

På arbetsplatsträffarna reflekterar vi tillsammans över de observationer som genomförts i verksamheten.

Kartläggning

Vi kartlägger nuläget på förskolan för att ta reda på vad vi behöver göra för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och för att främja barns lika rättigheter och möjligheter. Kartläggningen ska leda till att verksamheten upptäcker varför och i vilka sammanhang kränkningar uppstår eller kan uppstå samt hur de tar sig uttryck, så att man kan sätta in relevanta insatser.

Kartläggningen på vår förskola utgörs av observationer av barngruppen samt samtal med personal, vårdnadshavare och barn. Genom dessa skapar vi oss en bra bild av barngruppernas aktuella behov och utvecklingsområden. Den enkät som årligen genomförs bland vårdnadshavarna används som en del av kartläggningen.

Anmäla, utreda och vidta åtgärder

Om personal på förskolan får kännedom om att ett barn blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är personalen skyldig att informera rektor som i sin tur anmäler händelsen till huvudmannen. Rektor ser till så att personalen skyndsamt informerar vårdnadshavare om händelsen. Huvudmannen är sedan skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar. Detta innebär att förskolans personal ska ta varje uppgift om kränkande behandling på allvar och på delegation av huvudmannen utreda vad som hänt. Om utredningen visar att kränkning skett ska förskolan vidta de åtgärder som krävs så att kränkningarna upphör. Åtgärderna ska följas upp och utvärderas för att säkerställa att kränkningarna upphört.

Ansvarfördelning och förankring

Ansvarig för att upprätta den nya planen är rektor tillsammans med personalen på förskolan som skapar förutsättningar för att göra barnen delaktiga i arbetet. Rektorn har ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av alla barn och personal samt att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimate. Alla anställda på enheten jobbar för att likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling följs och förankras hos barn, personal och vårdnadshavare i verksamheten.

All personal jobbar med att komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som förskolans etik vilar på.

All personal ingriper om någon kollega uppträder kränkande mot ett barn eller motverkar ett barns rättigheter. Rektor tar ansvar för utredning, då enligt punkterna under rubriken ”Rutin för hur vi agerar om allvarliga situationer uppstår”.

Akuta insatser och åtgärder

Rutin för hur vi agerar om allvarliga situationer uppstår

- Rektorn informeras av berörd personal. Anmälan görs via digital blankett som går till huvudman.
- Samtal med den eller de berörda påbörjas. Målet är att snabbt få stopp på trakasserierna. Uppföljande samtal sker. Arbetslagsledare ansvarar för samtalen.
- På delegation av huvudmannen ska förskolan skyndsamt utreda händelsen och vidta åtgärder. Utredningens omfattning beror på omständigheterna i det enskilda fallet.
- Rektor ser till att vårdnadshavarna till de barn som är inblandade informeras av berörd personal.
- Händelserna dokumenteras skriftligt av berörd personal.
- Vid behov sammankallar rektor personal och berörda vårdnadshavare till möte.
- Rektor ansvarar för att följa upp de insatta åtgärderna. I samråd med vårdnadshavarna observerar all personal att trakasserierna upphört, om så är fallet avskrivs ärendet. Fortsätter kränkningarna tar berörd personal kontakt med elevhälsoteamet för vidare åtgärder.
- Vid behov anmäls ärendet till socialtjänsten av rektor.

Utvärdering och uppföljning

Planerna utvärderas och revideras en gång per år samt vid behov i syfte att förbättra och utveckla verksamhetens arbete kring likabehandling samt för att följa den aktuella barngruppens sammansättning och behov. Uppföljning av arbetet sker kontinuerligt.

Delaktighet och inflytande

Personal, barn och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att påverka likabehandlingsplanen och den årliga planen mot kränkande behandling. Det är av stor betydelse att arbetet förankras bland anställda, barn och vårdnadshavare.

Informationen till vårdnadshavarna ges på föräldramöten samt vid utvecklingssamtal. Likabehandlingsplanen och den årliga planen mot kränkande behandling finns även tillgänglig på förskolan och på Borgholm kommuns hemsida.

Blanketter

- Anmälan om kränkande behandling (digitalt i *Draftit*)
- Utredning och åtgärder i samband med trakasserier och kränkande behandling

Referenser

Skollagen (2010:800). Diskrimineringslagen (2008:567). Skolverkets Allmänna råd - Arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Läroplan för förskolan, Lpfö - 18.

Rektorn har ordet

Vår förskola ska vara en rolig, lärorik och stimulerande plats att utvecklas i samt erbjuda en trygg omsorg till alla barn. På vår förskola strävar vi efter att alla barn ska känna öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.

Verksamheten ska genomföras så att undervisningen främjar alla barns utveckling och lärande. Som rektor har jag ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av barn och personal, samt för att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimat. För att uppnå detta deltar jag aktivt i förskolans trygghetsarbete och arbetar för att motverka diskriminering, kränkningar och trakasserier samt stöttar personalen i det dagliga främjande och förebyggande arbetet.

Vi utbildar oss tillsammans, vi omarbetar vår likabehandlingsplan varje år och jag får en kontinuerlig redovisning av trygghetsarbetet.

Min vision är att alla barn ska trivas och få förutsättningar att lyckas i förskolan.

Tillsammans åstadkommer vi förändring!

Anna Landefrö, Rektor

Runstens förskola, 19 november

Definitioner

Kränkande behandling

Gemensamt för alla kränkande handlingar är att någon kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan äga rum såväl mellan barn, personal och barn, barn och personal samt mellan personal.

Kränkningar kan vara:

- fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker
- verbala i form av hot, elaka ord, spridning av rykte
- psykiska i form av utfrysning, miner, suckar, fniss och skratt
- text och bild i form av klotter, obehagliga mail, sms och lappar
- uppträdande som kränker barnets värdighet vid upprepade tillfälle

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna nedan:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder
- könsöverskridande identitet eller uttryck

I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder,

sexuell läggning eller ålder. Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Mobbning

Mobbning skiljer sig från annan kränkande behandling genom att den förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen och under en viss tid. Dessutom råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet/eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när ett barn, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Utvärdering av föregående år

Mål 2018/2019

- **All personal tar hänsyn till varje barns förutsättningar och behov.**
- **Alla barn blir bemötta med respekt och känner gemenskap.**
- **Verksamheten skapar förutsättningar för att träna och utveckla turtagningsprincipen.**

Resultat och måluppfyllelse 2018/2019

Under året som gått har personalen arbetat med värdeordet *hänsyn*. En viktig del har varit att skapa en samsyn i personalgruppen för hur vi tolkar begreppet. Detta är viktigt när vi sedan ska involvera barnen i arbetet och lyfta olika frågor och dilemman. Vad betyder det för oss i personalen och vad skulle det kunna innebära för barnen är frågor som vi inledningsvis ställt oss.

Vi har under året arbetat med planerade och spontana aktiviteter där barnen getts förutsättningar att utveckla och fördjupa sin förmåga att ta hänsyn till andra människor. I början av arbetet kring ett mål kunde vi se att barnen oftare tar för sig snarare än att vänta på sin tur tills någon delar med sig. I takt med olika aktiviteter och med fokus på turtagning kan vi pedagoger se att barnen utvecklar sitt agerande vid turtagning och istället övergår mer åt att vänta på sin tur och dela med sig.

Personalen har uppmärksammat och bekräftat goda handlingar "snällisar". Under året har det i några grupper och sammanhang varit en utmaning att visa hänsyn i grupp och ibland mot vuxna. Detta har vi fått jobba extra mycket med. Vi har t.ex. pratat om hur man är mot varandra, satt gränser, jobbat med talpinne/talstol och gjort en gemensam kompostavla. I det stora hela kan vi genom observationer och analys av dessa se att barnen under året utvecklat ett bredare hänsynstagande och tillsammans skapat ett klimat där respekt för varandra kan få sin grund.

Nulägesanalys

Kartläggning inför omarbetning av likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling: Vår kartläggning, gällande riskområden, visar att det på varje avdelning finns situationer och sammanhang där ökad konflikt lätt kan uppstå. Vi kommer att starta ett övergripande arbete för att minska och förebygga konflikterna i dessa situationer.

Planerade mål för 2019/2020

- **Förskolan ska förbättra och förebygga de situationer och sammanhang som kan skapa ökad konflikt.**
- **All personal ska uppmärksamma och bekräfta barnens respektfyllda och ansvarstagande handlingar.**
- **Verksamheten ska erbjuda barnen många tillfällen där de ges möjlighet att utveckla förståelse och undersöka begreppet förlåt.**
- **Verksamheten ska erbjuda barnen många tillfällen där de ges möjlighet att utveckla förståelse och respekt för varandras olikheter.**

Åtgärder för året:

Insatser för det förebyggande arbetet

Genom samtal och konkreta strategier har vi personal/ personal tillsammans med barn gemensamt kommit fram till att konflikter i de riskområden vi funnit ska minska. Om konflikter uppstår är det viktigt att vi i personalen är uppmärksamma på om det finns några mönster utifrån diskrimineringsgrunderna i vilka vi är delaktiga i.

Personalen ska lägga extra fokus på att uppmärksamma och bekräfta (samt dokumentera) barnens handlingar inom arbetet med respekt och ansvar. Vi ska även planera, genomföra, utvärdera och förbättra aktiviteter och undervisning som ger barnen förutsättningar att utvecklas dessa områden. Vi kommer att använda oss av olika pedagogiska verktyg och aktiviteter för att undersöka och utveckla de båda värdeorden.

Insatser för det främjande arbetet

Under det kommande året har vi på Runstens förskola valt att fokusera extra på just respekt och ansvarstagande. Dessa två värdeord; *RESPEKT* och *ANSVAR* ska lyftas fram och fördjupas utifrån barnens ålder och förutsättningar för att åstadkomma en god samsyn i personalgruppen. Arbetet kommer ske systematiskt och följs upp kontinuerligt på arbetsplatsträffar.

Rektor,

Anna Landefrö,

Den 19:e november 2019

